

Қазақ ақындары

Мүбәрәк ҮМБЕТАЕВ

СҮЙІНБАЙ

ӘОЖ 398 (035.3)

КБЖ 82 (5 Қаз)

Ү 58

Жалпы редакциясын басқарған:

филология ғылымдарының докторы профессор *Бекен Ыбырайым*

Пікір жазған:

филология ғылымдарының докторы, профессор *Әнуар Тарақ*

Үмбетаев Мүбәрәк.

Ү 58 Сүйінбай. Монография. – Алматы: Абай атындағы ҚазҰПУ,
«Ұлағат» баспасы, 2015. – 272 бет.

ISBN 978-601-298-369-2

Бұл зерттеуде қазақ халқының XIX ғасырда өмір сүрген әйгілі акыны, импровизаторлық өнердің өрен жүйрігі Сүйінбай Аронұлының өмірі мен өлең-жырлары және айтыстары жан-жақты талданған. Әрі жыр дүлдүлі Сүйінбайға қатысты жаңадан табылған әдеби-тарихи деректер, ел аузында жүрген әралуан естеліктер бүгінгі көзқарас тұрғысынан екшелді.

Ұсынылып отырған зерттеу жұмысы университеттер мен педагогикалық институттардың бакалаврларына, магистранттарға, қазақ әдебиеті пәнінің мұғалімдеріне және жалпы көпшілік оқырман қауымға арналған.

ISBN 978-601-298-369-2

ӘОЖ 398 (035.3)

КБЖ 82 (5 Қаз)

© Үмбетаев М.
Абай атындағы ҚазҰПУ,
«Ұлағат» баспасы, 2015

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ.....	3
БІРІНШІ ТАРАУ	
Ақын өлеңдерінің тақырыбы мен мазмұндық-идеялық мәні.....	15
ЕКІНШІ ТАРАУ	
Толғау-дастандары.....	54
ҮШІНШІ ТАРАУ	
«ӨТЕГЕН БАТЫР» жырының нұсқалары.....	68
ТӨРТІНШІ ТАРАУ	
Айтыстары.....	156
БЕСІНШІ ТАРАУ	
Көркемдік кестелер әлемі.....	217
<i>Қорытынды</i>	248
Түсініктемелер.....	250
Пайдаланылған әдебиет.....	263

Мүбәрәк Үмбетаев

СҮЙІНБАЙ

**Бас редактор Қосанов Р.С.
Тех. редактор Құлыбек А.К.
Көркемдеуші дизайнер Қасымов С.**

Басуға 10.04.2015. Пішімі 60x84¹/₁₆.
Қаріп түрі «Times New Roman». Сықтықар қағазы.
Көлемі 17,00. Таралымы 100 дана. Тапсырыс № 42.

050010, Алматы қаласы, Достық даңғылы, 13.

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің
«Ұлағат» баспасының баспаханасында басылды.

АННОТАЦИЯ

(Мүбәрәк Үмбетаев. СҮЙІНБАЙ. Монография. –Алматы: Абай атындағы ҚазҰПУ, «Ұлағат» баспасы, 2015. -272 бет.)

Аталған еңбекте қазақ халқының ХІХ ғасырда өмір сүрген ұлы ақыны Сүйінбай Аронұлының өмірі мен әдеби мұралары тұтастай толық, жан-жақты талданған. Әрі жыр дүлдүлі Сүйінбайға қатысты жаңадан табылған әдеби-тарихи деректер, ел аузында жүрген әр алуан естеліктер бүгінгі көзқарас тұрғысынан сараланған. Және де ақын шығармаларында кездесетін кісі, жер-су аттарына түсініктемелер берілген. Көпшілік назарына ұсынылып отырған бұл зерттеу жұмысы университеттер мен педагогикалық институттардың бакалаврларына, магистранттарға, орта мектептің қазақ әдебиеті пәні мұғалімдеріне және жалпы оқырман қауымға арналған.